

Takva

EN
HAYIRLI
AZIK
Takva

Ekim 2024
46. Sayı

İSLAM ŞERİATINA OLAN İHTİYACIMIZ

Bilal Özbuğday

İslam Şeriatına Olan
İhtiyacımız
Bilal Özbugday

04

Her Bidat Delalettir!
Burak Gültepe

10

Kalem Suresinden
Dersler – 1
Salih Bağırhan

17

21

Hicret, Vela ve Beranın
Bir Gereğidir
Hüseyin Oral

Rabbimizin Güç
ve Kuvvetine Delil
Olan Ayetler
Ayşe Ebrar

26

32

Hucurat Suresi Tefsiri
Muhammed Fırat

36

Nano Teknoloji
Burak Eryılmaz

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e (sav) olsun.

İslam şeriatı insanların fitratlarına uygun bir şeriattır. Çünkü bizi yaratan-dan daha iyi bizi tanıyan yoktur, olmayacaktır da. Şariat aynı zamanda toplum-sal huzuru sağlayan, gelir dağılımını uygun şekilde ortaya koyan, adaleti tesis eden, toplumu ve fertlerini koruyan, malları, canları, namusları, dini ve akılları da korumak için gönderilmiş ilahi kanunlardır...

Geçen ayki yazımız ile uzun zamandır yazmış olduğumuz aileyle ilgili yazılarımızı sona erdirmiş olduk. Allah'ın izniyle bu ve bundan sonraki yazılarımızda Rabbimizin bizlere kendisini tanıttığı, sonsuz güç ve kuvvetine delil olan kevnî ayetlerinden bahsedeceğiz.

Kıymetli yazarlarımızın sizler için özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız ümidiyle...

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editör

İSLAM ŞERİATINA OLAN İHTİYACIMIZ

Bilal Özbuğday

Ey Halkımız!

Allah (azze ve celle) bu dünyayı insanları imtihan etmek için yaratmıştır. Güneş, ay, yıldızlar, yerler, gökler ve onların içerisindeki her şey kulların tamamını imtihan etmek içindir. İmtihan bittiğinde imtihan için var olan her şey tamamen yok olacaktır. Güneş dürülecek, gök yarılacak, yerler başka yerler ile değiştirilecek, yıldızlar saçılacaktır. Artık bundan sonrası için imtihanın sona ermesi ve neticeyi alma vakti gelmiştir.

İnsan bu imtihan içerisinde ancak Allah ile onun kitabı ile ve peygamberi ile yol bulabilir. Bunlar olmadan asla yolunu bulamaz. Bunlara başvurmadan neyi nasıl yapacağını bilemez. Ne yapacağını bilmez bir halde yaşayarak hem bu dünyasını hem de (imtihanı geçemeyerek) ahiretini perişan eder.

Yaşadığımız ülkede meydana gelen her adli vakia bizlere bir toplumun şeriata olan ihtiyacını her seferinde açıkça ortaya koymaktadır. Her bir cinayet işlendiğinde, her hırsızlık olayı baş gösterdiğinde, dolandırıcılık ile mahir bir şekilde insanlar dolandırıldığında insanlar kendi dilleri ile cezaların yetersiz olduğunu ve ne olursa olsun kalplerinin soğumadığını dile getirmektedirler. İşte bu şeriatın bir ihtiyaç olduğunu bizlere göstermektedir.

Şeriat, sadece adli vakialarda kendine olan ihtiyacı hissettirmez. Hiç şüphesiz şeriat sadece cezalardan ibaret değildir. Şeriat aynı zamanda toplumsal huzuru sağlayan, gelir dağılımını uygun şekilde ortaya koyan, adaleti tesis eden, toplumu ve fertlerini koruyan, malları, canları, namusları, dinleri, akılları da korumak için gönderilmiş ilahi kanunlardır.

İslam şeriatı insanların fıtratlarına uygun bir şeriattir. Çünkü bizi yaratandan daha iyi bizi tanıyan yoktur, olmayacaktır da. Kan kavgası yüzünden öfkelenip kızmak fitrî bir duygudur. İslam buna kısas hükmü getirerek kesin adaletin gerçekleşmesini sağlamaktadır. Bu şekilde adaletin tesis edilmesi ise nefislerdeki kini kırmakta, şirretliği azaltmakta, bir başka yönü ile ise katili böylesi bir düşünceden caydırmaktadır. Bu şekilde adaleti sağlamak ile birlikte aynı zamanda affetmeye de teşvik etmektedir.

Şeriat denilince insanların akıllarına ilk geldiği gibi şeriat, sadece yok etme ve öldürmek için değildir. Şeriatın hem kendisi hem de kanunları yaşatmak içindir. Nice insanlar, intikam taşıyanlar var ki şeriatın cezalarının yaptırımını ile yapacaklarından vazgeçmektedir.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

“Ey akıl sahipleri! Kısasta sizin için hayat vardır. Umulur ki (bu hükme uyarak) korunursunuz.”¹

Bu ayette kısastan yani öldürenin öldürülme halinden bahsedilmektedir. Peki, ölümden nasıl hayat olabilir? Bunu düşünmemiz gerekir.

Kisas hayat verir yani kan sahibinin gönlünü rahatlatmak, huzura kavuşturmak ve canlandırmak yolu ile bunu yapar dolayısıyla bu bir hayattır. Hayata dair bir işarettir. Diğer bir şekilde ise öldürmeye azmedecek olan insanın azmini, cezanın ağırlığı ile kırarak toplumun fertlerine hayat vermek, onların hayatlarını korumak ile hayat olur.

¹ (2/ Bakara 179)

Ayrıca şeriatı diğer ideolojilerden ayıran bir özellik ise şeriatın sınırlarının olmasıdır. Ne kadar kızsın öfkelenen de başkasına zulmedecek bir cezayı Allah'ın izin vermediği ölçüde uygulaman ya da vermen İslam şeriatında mümkün değildir. Ancak diğer ceza sistemlerinde toplumsal baskı, öfke, kin, nefret ya da bir kavmin diğer kavme olan düşmanlığı gibi unsurların hepsi suçluyu cezalandırmada belirleyici bir unsurdur.

İslam şeriatı birilerinin suçluları cezalandırması için kullanılacak bir ceza sopası da değildir. Toplumdaki insanlar bir vahşet ya da kendi canları acıdığı anda suçluyu cezalandırmak için, muhataplarının da canını acıtmak için şeriatı istemektedirler. Şeriat bir bütündür. Sadece ceza ile ilgili hususları için başvurulacak bir sistem değildir. İnsanlar kendileri için şeriat istemiyorlar yalnızca suçluları cezalandırırken talep etmek ile yetiniyorlar. Hâlbuki şeriat böylesi bir sistem değildir.

Selman-ı Farisi'den (ra) rivayet edildiğine göre kendisine Müslüman olmayanlar şöyle sordu;

قَدْ عَلَّمَكُمْ نَبِيُّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى الْخِرَاءَةَ

"Peygamberiniz size her şeyi mi öğretti. Hatta nasıl hacet gidereceğinizi bile mi?"

Selman-ı Farisi ise şöyle dedi;

أَجَلْ لَقَدْ نَهَانَا أَنْ نَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةَ لِعَائِطٍ، أَوْ بُولٍ، أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِالْيَمِينِ، أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِأَقْلٍ مِنْ ثَلَاثَةِ أَحْجَارٍ، أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِرَجِيمٍ، أَوْ بِعَظْمٍ

"Evet! Bizi büyük ya da küçük abdest bozarken kibleye dönmekten, sağ el ile istinca yapmaktan, üç taştan daha az taş kullanarak istincadan ve dışkı, kemik ile temizlenmekten nehyetti."

Yani şeriat bir bütündür, en ince ayrıntıya kadar her şeyi izah eder, yol gösterir. Yalnızca birkaç cezadan ibaret değildir.

Sadece birkaç cezadan ibaret olmadığı gibi sadece birtakım ibadetlerin yerine getirilmesi, o ibadetlere müsaade edilmesinden ibaret de değildir. Günümüzde Kur'an'ın yürürlükte olmaması ancak, okunuyor olması bir sistemi İslami bir sistem yapmaz. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

"Ey insanlar! Şüphesiz Allah'ın vaadi gerçektir. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın. Sakın çok aldatıcı (şeytan), Allah hakkında sizi aldatmasın."²

İşte meşru olmayan sistemlerin idarecileri insanların tepesinde kendi heva ve heveslerinden kaynaklı kanunlar ile tepinmek istemektedirler. Bunun için de Allah ismini kullanarak, bazı ibadetleri yaparak ve yapılmasına müsaade ederek sözde İslamcı görünme çabasındadırlar. Bu ise aslında insanları Allah ile aldatma projesinden bir kesittir. Şeriatın ufak bir cüzünü ortaya koyarak şeriat sempatizanı gibi gözükme çabasıdır. Oysa Şeriat ve İslam bir bütündür. Bir toplumda şeriat vicdanlara, kanunlara, ceza ve düşünce sistemine, ibadetlere tamamen sirayet etmedikçe ve bir bütün halinde kabul edilmedikçe gerçek bir şeriat ve bundan kaynaklı maslahatlar asla söz konusu olmaz.

² (35/ Fatır 5)

İnsanlığın maslahatı Allah'ın şeriatındadır. Yıllardır pazarlanan demokrasi ve laiklik ve diğer sistemler insanlığın maslahatını gözetmez. Ancak zorba diktatörlerin ve yöneticilerin maslahatlarını ön planda tutar. Birbirleri ile sürekli kavga eden insanlar yönetmeye ve insanlar adına kanunlar koymaya elverişli insanlar değildir.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى

"Onlar ancak sizin ve atalarınızın taktığınız isimlerdir. Allah, onlar hakkında hiçbir delil indirmemiştir. Onlar yalnız zanna ve nefislerin arzusuna tâbi oluyorlar. Andolsun ki kendilerine, Rableri katından yol gösterici gelmiştir."³

Bu pazarlanan sistemler ve iktidar sahiplerinin onları güzel isimler ile isimlendirmesi sadece ama sadece onların taktığı isimlerden ibarettir. Ve bu isimler en önemlisi Allah'ın ilmine dayanan şeyler değildir. "İleri Demokrasi", "Muasır Medeniyetler" ve bunlar gibi nice isim ve vasıf hiçbir ilim ve doğruluk ifade etmeyen şeylerdir.

Konumuzun başında zikrettiğimiz kısas ile ilgili ayetin sonunda Rabbimiz, "Umulur ki sakınırsınız" diye buyurmaktadır. Bu da şuna işaret etmektedir ki şeriat kanunları elbette cezalandırma ve yasaklama ile emniyeti sağlar. Ancak kalıcı emniyet şeriatın vicdanlara yerleşmesi ile mümkündür. Her şeyden önce bunların Allah'a yakınlık ile, sadece O'ndan korkma ile inşa edilmesi gerekir.

Rasulullah'ın (sav) zamanında işlediği hata ve günahlardan temizlenmek için gelen sahabileri düşünelim. İşte onların vicdanlarına tamamen yerleşmiş bir iman, Allah korkusu ve O'nu razı etme duygusu olmamış olsaydı bu mümkün olmazdı. İnsan kuvvetinden daha büyük bir kuvvette hassasiyet göstermek ve korku şuuru- nun gelişmediği bir toplumda şeriat kaim olamaz olsa da ilelebet kalamaz.

Geçmişte İslam ile yönetilen devletlerde ve dönemlerdeki suç oranının azlığının sebebi işte budur. Kalplerde Allah korkusu vardı. Gönüllerin derinliğine yerleşmiş ve bekçi vazifesi gören takva, insanları ceza gerektirecek şeylerden uzak tutmakta idi.

Şu hususun da altına çizmek gerekir ki insanlar bir çocuk ya da bir kadın öldürüldüğünde vicdanen rahatsızlık duymakta ve bundan razı olmamaktadırlar ki bu normaldir. Annelik ve babalık duygusu taşıyan, asgari olarak insan merhametini taşıyan, fıtratı az da olsa bozulmamış her birey bu şekilde tepki verir.

Ancak sadece gündem olan şeye tepki vermek, basın ve yayının önümüze serdiklerinden rahatsız olmak ya da siyasal iktidarın müsaade ettiği, onun da söylediğini söylemek suretiyle bu rahatsızlıkları dile getirmek hakiki bir samimiyet değildir.

Filistin'de yakılan, enkazlar altından çıkarılan çocuklar, babalarının ellerinde parçalandıklarından dolayı bir bütün halinde kameralara tutamadığı çocuklar da vicdanları rahatsız etmelidir. Suriye'de öldürülen binlerce masum kadın ve çocuklar da bizleri yerimizden etmelidir.

³ (53/ Necm 23)

İrak'ta kullanılan kimyasal bombalar-dan dolayı engelli doğan çocuklar da biz-lerin dikkatini çekmelidir. Nice babalar çocuğunu, nice kocalar hanımının gömecekleri cesedini dahi bulamamaktadır. Ya da ceset parçalarını bir torbaya ya da poşete koyarak defnetmesi ancak müm-kün olabilmektedir. İşte bunlar için de tepki vermeli, rahatsızlık duymalı ve bun-lar için şeriatı talep etmeliyiz.

Her şey bu kadar ortada iken o zaman ne yapmalıyız?

Şeriatın artık bir gereklilik olduğunu anlamalarını ümit ettiğim topluma!

Defalarca, birden fazla kere cinayetle ile, çocuk cinayetleri ile, tecavüz vakıaları ile sarsılmış ama buna rağmen kitaba yönelmeyen halka!

Yöneticilerinin ikiyüzlülüğünü defalar-ca tecrübe etmiş olmalarına rağmen hala yöneticilerinin din adına, Allah adına iş yaptığını zanneden insanlara soruyorum:

Daha kaç yılın geçmesi gerekir? Şeriata ve Kur'an'a muhtaç olduğumuzu anlamamız için? Bizlere hangi facialar daha gerekli?

Kıyametin kopması, ölüm meleğinin canımızı alması, kabirlerimizde sorguya çekilmemiz mi gerekir?

Bunlar olmadan anlamayacak, idrak edemeyecek miyiz?

Ey halkımız! Ne zamana kadar evlat-larınızın ve çocuklarınızın katledilmesine göz yumacaksınız?

Ey halkımız! Allah'ın bize şeriat olarak indirdiklerinin faydalı olduklarını ne zaman anlayacaksınız?

Ey halkımız! Daha ne zamana kadar Allah'ın sizin için razı olduğundan yüz çevirmeye devam edeceksiniz?

Şeriatı talep etmeyecek misiniz? Allah'ın razı olduğundan razı olmayacak mısınız?

Hem dünya hem de ahiretiniz için refahı terk mi edeceksiniz? Bunun dışındaki hiçbir sistem ve yönetim sizi ve sahip olduklarınızı koruyamaz.

Faizin kumarın serbest olduğu, hırsızlık ve dolandırıcılığın nerede ise suç sayılmadığı bir sistemde malınızı koru-manız mümkün müdür?

Zinanın suç olmadığı, açıklık, saçıklığın marifet sayıldığı, taciz ve tecavüzcünün gereğince cezalandırılmadığı, suçluların birkaç yılda bir af ya da yasa düzenlemesi ile dışarı çıktığı bir sistemde insanların namus emniyeti nasıl mümkün olur?

Her köşe başında uyuşturucu satıcı-larının cirit attığı, adliyeleri ve adli sistem-lerinin rüşvet ile nam saldıdığı bir sistemden ve ideolojide adalet bulmak ve ondan ada-let beklemek mümkün olur mu?

Sizin gibi insan olan, ilmi ve tecrübesi sınırlı, ilmi ile bir şeyleri bilmekten aciz olan insanların çıkarttıkları ve sürekli de değış-tirilmesini istedikleri kanunlara tabi olarak yaşamayı mı tercih edeceksiniz?

Yoksa sizlerin her anını ve halini bilen, sizin ihtiyaçlarınızı, duygularınızı, zihin yapınızı bilen, yaratılmışlara benzemeyen ve hayatınızın her alanı için kurallar belir-lemiş Rabbin kanunlarını mı tercih ede-ceksiniz?

O bahsi geçen insanlar ki birbirleri ile kedi köpek gibi didişen, holigan gibi davranan, kendi görüşlerini liderlerine ipotek ettirmiş, kendi öz düşünceleri ve fikirleri olmayan, şahsi çıkarlarını, mensup olduğu partinin ve liderin çıkarlarından başka bir şey düşünmeyen insanların sizleri düşüncesi acaba mümkün müdür?

Faizli alışveriş sistemleri ile malınıza göz dikmiş olan bu sistemden ne zaman vazgeçeceksiniz? Cebinize elini uzatan, hırsız olduğunda verdiğiniz tepkiyi bu sisteme ne diye vermezsiniz?

Yargı sisteminin bozukluğunu görmüyor musunuz? Gelir sistemindeki adaletsizliği görmüyor musunuz? Dininiz için değil ise dahi bunlar için Allah'ın şeriatında sizin için bir hayat vardır.

İslam şeriatına tabi olmadan dünyada bu bahsi geçen problemlerden kurtulamazsınız. En önemlisi ise şeriatı tercih etmeyenlerin ahiretteki ebedi maruz kalacağı azaptır. Allah'ın şeriatı dünya ve ahireti kurtarır.

Selam ve dua ile...

Her Bidat Delalettir!

Burak Gültepe

Allah'ın adıyla. Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat ve selam Resulüne, ehli beytine ve kıyamete kadar yolunu sürdürenlerin üzerine olsun.

عن عائشة رضي الله عنها قالت: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم "من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد" وفي رواية "مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ"

Âişe'den (r.a) rivayet edildiğine göre Rasûlullah (sav) şöyle buyurdular:

"Her kim bizim bu işimizde olmayan bir şeyi sonradan ortaya çıkarırsa (ihdas ederse) o merdûddur (reddedilmiştir)."

Şerh:

Bu hadis, şeriatın delillerinin yarısıdır. Çünkü delilde aranan şey, bir hükmü ispat etmek veya reddetmektedir. Böylece hadis, usulü/yolu göstermiş olmaktadır. 'Ameller niyetler iledir' hadisi bâtını itibarıyla amellerin ölçüsüyse bu hadis de zahiri amellerin ölçüsüdür.

Bu büyük bir kaideyi ortaya koymaktadır. İnsanlar ne kadar da 'Allah için yapıyoruz' deyip -bu sözleri velev ki doğru da olsa- ameller işlese de yaptıkları ameller boşa gidecektir. Üstüne üstlük bir hesapla karşılaşacaklardır. O yüzden her kim Allah'a yakınlaşmak için bir amel yapıyorsa bunun delilini öğrenmek/getirmek zorundadır.

"Allah için yapıyoruz" sözü, ne kadar samimi söylenirse söylensin, yeterli bir delil değildir. İnsanların amelleri, niyetlerinin yanı sıra delillerle de desteklenmelidir. Aksi takdirde, en güzel ameller bile boşa gidebilir ve kişinin karşısına hesap günü geldiğinde pişmanlık yaşamasına neden olur. Bu durum, imanin sadece kalp işi olmadığını, aynı zamanda şeriatın delilleriyle desteklenmesi gerektiğini gösterir.

Bidat konusu günümüzde insanların en çok gaflete düştüğü konulardan biridir. Bir ilme sahip olanların bile yanlış hükümler verdiğine şahit olmaktadır; ya peki cahil halk ne yapsın! Çünkü halk, böylesi kimselerin sözlerine bakmaktadırlar. İnsanlar, ömürleri boyunca kabir ziyaretleri, özel gün kutlamaları, türbe ziyaretleri, muska kullanımları ve Peygamberin (sav) doğum günü kutlamalarıyla meşgul olurken; Kur'an'ın hayata sunduğu değerleri duvarlara asarak sadece bir hürmet ifadesi olarak görmekte, ancak onun gerçek mesajının farkında olmamaktadırlar. Din adına her neyi duyarlarsa kontrol etmeden, araştırmadan alabilmektedirler. Böylesi bir tutumun hesap gününde ağır sorumlulukları getireceği malumdur.

Orijinali En Güzel Halidir!

Dinin en mükemmel hali, yüce Allah'ın kemale erdirdiği halidir. **"Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı seçtim."**² Olgunluğa erdirilmiş, tamamlanmış bir şeyi eksiltmenin suç olduğunu herkes anlar. Esas anlaşılmayan nokta ilave yapmaktır. İlave yapan bir kimse ise eksikliği tamamlamış gibi olur. Yani, senin yaptığın eksikti, bu ilavemiz ile o eksik tamamlandı! Hâşâ! Kimse böyle demek istemez ama amel adeta böyle söyler.

Ayrıca şeytanın en sevdiği amel, insanları önce şirke ve küfre düşürmek, sonra bunları başaramazsa haramlardan önce bidatleri işletmektir. Çünkü haramdan insanlar tövbe ederler ama bidatlerden sevap umdukları için tövbe etme gereği hissetmezler.

¹ (Buhari ve Müslim)

² (5/Mâide 3)

وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

"Kim kendisine geldikten sonra Allah'ın nimetini değiştirirse bilsin ki Allah cezalandırması çok şiddetli olandır."³

Kur'an ve Sünnet bütün insanlara gelen en büyük iki nimettir. İman ilkeleri, şer'i ahkâm ve ahlâk üzerine bina edilmiş muazzam bir yapıdır. Artık kim bunları başka bir şeyle değiştirirse en büyük nankörlüğü yapmış demektir. Günümüzde özellikle vahyin şer'i ahkâmı hor görülüp, kendi uydurdukları prensipler ile hayata yön vermektedirler. Maalesef dünyanın çoğunluğu bu yolda ilerlemektedir. Rabbimizden ıslah olmalarını temenni ederiz. Çünkü bu kötü bir bidattir ki, insanları dinden çıkarır.

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا

"Çünkü namaz, mü'minler üzerinde vakitleri belirlenmiş bir farzdır."⁴

Bidat konusu, çoğu kimsenin anlamadığı hatta Müslümanların da içinden çıkamadığı yahut tam kavrayamadığı konulardandır. Yukarıdaki ayete binaen biz biliyoruz ki, namaz günde beş vakittir. Daha faziletli olsun diyerek 6 vakit kılar mısınız? Elbette ki nafil namazı kastetmiyoruz, farzı arttırır mısınız diye soruyoruz. Veyahut akşam namazının farzı 3 rekâttir. Daha fazla kıyam, rükû, secde ve Fatiha okuyarak ecrinizi katlar mısınız, 4 rekât kılar mısınız?

Elbette ki kimse yaparız, kılarız demiyor. Belki daha rahat anlaşılması için bu bir kenarda, akılda tutulsa iyi olur.

Bidati; "Aslen dinde olmayan bir ameli dindenmiş gibi yapmaktır" şeklinde özetleyebiliriz. Bidatler derece derecedir. Küfür olanı, günah olanı vardır.

1) Farzların miktarıyla oynamak küfürdür, yani insanı dinden çıkarır. Mesele oruç farzdır. Zamanında ve sayısında oynamak insanı küfre düşürür. Ramazan ayı değil de Şaban ayında tutulacak dense veya 30 gün değil de 40 güne çıkarılsa, bu hususlar bidattir ve dinden çıkaran bir bidattir.

Hakeza hac, zilhicce ayında yapılır. Biri çıksa Şevval'de olacak dese, küfre düşüren bir bidat işlemiş olur.

Bir başka örnek verecek olursak, haram aylar belli aylardır ve senede dört tane ay haram aydır. Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Recep ayları kan dökmenin savaşmanın haram olduğu aylardır. Vurguncu Araplar, yol kesenler, gasp edenler ise üç ayın arka arkaya gelmesi sebebiyle neredeyse aç kalıyorlardı. Bundan dolayı haram ayların, ortadaki ayın yerini değiştiriyorlar. Zilhicce ayında kan dökmeyi helal sayarak Allah'ın dininde değişiklik yapıyorlar. Tamamen hiçe saymıyorlar ama bir ayı erteleyip başka bir ayı haram sayıyorlar. Acaba böylesi bir hususa Rabbimiz ne diyecek ne hüküm verecek...

"(Haram ayları) Ertelemek ancak inkârda bir artıştır. Bununla kâfirler şaşırtılıp-saptırılır. Allah'ın haram kıldığına sayı bakımından uymak için, onu bir yıl helal, bir yıl haram kılıyorlar. Böylelikle Allah'ın haram kıldığını helal kılmış oluyorlar. Yaptıklarının kötülüğü kendilerine 'çekici ve süslü' gösterilmiştir. Allah, inkârcı bir topluluğa hidayet vermez."⁵

³ (2/Bakara 211)

⁴ (4/Nisâ 103)

⁵ (9/Tevbe 37)

Evet böylesi bir amel, haram ayların yerlerini değiştirmek küfürde ziyadeleşmek/ileri gitmek olarak nitelendirildi. Bu bidatler akidede bidat kapsamına girer. Daha başka örnekler olarak da şunları verebiliriz:

- Allah'ın hükümlerini terk ederek hüküm vermek,
- Allah'ın şeriatına aykırı kanun ve yasalar yapmak,
- Allah'tan başkasından medet ve yardım beklemek,
- Allah'tan başkalarının kâinata tasarrufla bulunduklarına inanmak...

2) Nafilelerde ise durum biraz farklıdır. Namaz olsun, oruç olsun farzları olduğu gibi, nafile de olabilir/tutulabilir. Kişi güç yetirebildiği ölçüde yapar.

Allah ve Rasulünün zaman ve miktar belirlemediği hususlarda birisi nafileler hususunda zaman ve miktar belirlemeye kalkarsa bidat işlemiş olur. Bu dinden çıkarmayan bir bidattir.

Kandiller ile alakalı geceler de bidate girmektedir. Çünkü burada zaman belirlemek hususu vardır. Falanca gece toplanmak, o geceyi değerlendirmek gibi. Yalnız Kadir gecesini hariçtir. O husus hem Kur'an'da hem de sünnette sabittir. Ama diğer Regaip kandili, Miraç kandili gibi şeylerin hepsi bidat kapsamına girer. Çünkü Kur'an ve sünnette yok, sahabeler yapmamış, dört imam da yapmamıştır. Bunun ardına başka söze de pek gerek yoktur.

Bir başka örnek verelim. Mesela biri her gün 1000 tane 'la ilahe illallah' diyeceksiniz derse, bidat işlemiş olur. Böyle bir şeyin din-den sanılması, Rasulullah (sav) de sahabeler de yapıyordu sanılması, yapılmadığında eksikmiş inancı olması bidat durumu ile ilgilidir. Konuyu daha iyi anlamak açısından Nebi (as) vefatından hemen sonra gerçekleşen bir olayı zikredeceğiz...

Ebû Musa dedi ki: "Ey Abdullah, az önce mescitte garibime giden bir olay gördüm. Abdullah "Neydi o iş" diye sordu. "Mescitte halka halinde oturmuş topluluklar gördüm. Her halkanın başında bir adam elinde çakıl taşları olduğu halde komut veriyordu. "Yüz defa tekbir". Topluluk bu komutu aldıktan sonra yüz defa tekbir getiriyordu. Sonra aynı adam "Yüz defa la ilahe illallah deyin" diyordu. Topluluk gereğini yerine getiriyordu. Sonra yine aynı adam "Yüz defa Subhanallah deyin" diye komut veriyordu. Ve topluluk yine emre uyuyor ve yüz defa Subhanallah diyordu.

Abdullah b. Mesud (ra) "Sen onlara hiçbir şey söylemedin mi?" diye sordu. Ebû Musa (ra) "Hayır, hiçbir şey söylemedim ve senin görüşünü almak istedim" dedi. Abdullah b. Mesud (ra) "Sen onlara: Siz o çakıl taşları ile günahlarınızı sayın, ben de size bu işin hayrınızı eksiltmeyeceğine garanti vereyim, diyemedin mi?" dedi.

Sonra Abdullah b. Mesud (ra) mescide yürüdü. Biz de birlikte gittik. Mescide gelince bu halkalardan birine rastladı. Tepelerine dikildi. "Nedir, sizin şu yaptığınız iş?" dedi. Onlar: "Ey Abdullah, bunlar çakıl taşlarıdır. Biz bunlarla tekbir, tehlil ve tesbihlerimizi sayıyoruz" dediler.

Abdullah b. Mesud (ra): "Siz o taşlarla günahlarınızı sayın, ben de size hayrınızın eksilmeyeceğine dair garanti vereyim. Ey Muhammed'in ümmeti, helakiniz ne kadar da hızla yaklaşıyor."⁶ Hem de sizin aranızda bu kadar sahabe varken, Resûlullah (sav.)'in kefeni henüz nemlenmemişken, yemek tabağı henüz kırılmamışken. Beni kudretiyle saran Allah (cc) adına söyleyin ki, "Siz Muhammed (sav) ümmetinden daha mı fazla hidayette olan bir ümmetsiniz? Yoksa siz dalalet (sapıklık) kapısını açanlar mısınız?

Onlar: "Ey Abdullah, Allah (cc)'a yemin ederiz ki, bizim hayır işlemekten başka hiçbir niyetimiz yoktur" dediler. Abdullah: "Nice hayır uman insanlar vardır ki asla umdukları hayrı bulamamışlardır.

Rasulullah (sav) "Kuran okuyan fakat okudukları kalplerine işlemeyen" bir topluluk tarif etmişti. Yemin ederim ki sanki o tarife uyanların çoğunluğu sizin aranızda" dedi. Sonra onlardan yüz çevirip oradan ayrıldı. Amr b. Seleme diyor ki: "Nehravan olayında bu adamların çoğunluğunu Haricilerle beraber bize saldırırken gördük."

Toplu zikirden sakınılması gerekmektedir. Abdullah bin Mesud (ra) bunu bidat olarak algılamıştır.

"Şüphesiz ki sözün en doğrusu Allah'ın kitabıdır ve yolların en güzeli de Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in yoludur ve işlerin en şerlisi sonradan çıkarılanlardır ve her sonradan çıkarılan bidattır ve her bidat dalâlettir ve her dalâlet de ateştedir."⁷

İbadetlerde Bidat:

Bidatin bu kısmı insanı dinden çıkarır ama onu ateşle yüz yüze bırakır. Çünkü Efendimiz, her bidatin sapıklık olduğunu ve her sapıklığın da insanı cehenneme götüreceğini bildirmiştir. "Her bidat dalâlettir ve her dalâlet de ateştedir."

- Recep ayının başında 12 rekât namaz kılmak,
- Şaban ayının 15'inde 100 rekât namaz kılmak,
- Üç ay boyunca hiç ara vermeden oruç tutmak
- Kandil kutlamak
- Mevlüt okutmak

Âdetlerde Bidat:

Âdetlerdeki bidatlar da bir üstteki gibi insanı dinden çıkarmaz ama haramdır. Buna da şunları örnek gösterebiliriz:

- Salih kişilerin kabirlerinin üzerine cami inşa etmek,
- Kabirler üzerine kubbeler yapmak,
- Mezarlara bez veya çaput bağlamak,

İnsanlar Neden Bidat Çıkarır?

مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ

"Biz kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık."⁸

⁶ (Dârimî, Sünen.)

⁷ (Müslim.)

⁸ (6/En'âm 38)

İnsanlar, her konuda aynı fikirde olmanın zorluğunu her zaman yaşamışlardır; bu, insan doğasının bir parçasıdır. Ancak Müslümanlar, bir konuda ihtilafa düştüklerinde veya bir uygulamanın bidat olup olmadığı konusunda tereddüt ettiklerinde, çözümsüz değillerdir; onlar için rehber vardır. Rabbimiz şöyle buyurur;

فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

“Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz -Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız- onu Allah'a ve Resûl'e götürün (onların talimatına göre halledin)”⁹

Allah ve Resûl'ün ölçülerine, Kur'an ve Sünnet'in hakikatlerine uymayan çözümler, insanı ve toplumu çözümsüzlüğe götürür. Kişiler ve hatta toplumlar bazı kere en mükemmel çözümün kendi buldukları ve uyguladıkları yollar, yöntemler ve sistemler olduğuna inanırlar. Demokrasi bunlardan biridir. Dünyanın her yerine bunu yaymanın, oturtmanın peşindedirler. Ama iman edenlerin çözüm mercii ve anayasası kesinlikle bellidir. Bir ihtilaf yaşarlarsa bunu Kur'an ve sünnete götürürler. Verilen hükümden de hiçbir rahatsızlık duymadan gönül rahatlığıyla itaat ederler.

“İşte bu benim dosdoğru yolumdur, ona uyun. Sizi Allah yolundan ayırıp parçalayacak yollara uymayın.”¹⁰

Bidatlerden kurtulmanın, kafa karışıklığını gidermenin çok kolay bir yolu vardır. Kimi insanlar şöyle iyi düşündük, böyle Allah rızasını gözettik diyorlar, seleften deliller bulmak için işi zorlaştırıyorlar. Rabbimiz ise samimi Müslümanları bu dertten kurtarmıştır. **“De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve suçlarınızı bağışlasın.”¹¹**

Yani, eğer gerçekten Allah'ı seviyorsanız, bu iddianızı ispat etmek üzere gönderdiği elçiye (sav)'e, onun sünnetine ve hayat sistemine tabi ve teslim olun. Olun ki, Allah da sizi bu ameliniz sebebiyle sevsin ve bağışlasın. Bu sayede bidatlerden de kurtulursunuz. Kıstasınız Allah'ın Rasulü (sav) olursa ihtilaflar o kadar azalır.

İhtilafların çözümünde dört sonuç ortaya çıkar;

- 1) Kur'an ve sünnet sizi doğruluyorsa karşınızdaki size uymalı,
- 2) Kur'an ve sünnet arkadaşınızı doğruluyorsa siz ona uymalısınız,
- 3) Kur'an ve sünnet ikinizi de reddediyorsa sizler doğrusuna uymalısınız
- 4) Kur'an ve sünnet iki tarafı da onaylayabilir. İki taraf da haklı olabilir. İki tarafın da bildiğiyle amel etmesinde bir sakınca yoktur.

⁹ (4/Nisâ 59)

¹⁰ (6/En'âm 153)

¹¹ (3/Â-i İmrân 31)

İyi Bidat Var Mıdır?

“Sonra onların izleri üzerinde elçilerimizi birbiri ardınca gönderdik. Mer-yem oğlu İsa'yı da arkalarından gönderdik; ona İncil'i verdik ve onu izleyenlerin kalplerinde bir şefkat ve merhamet kıldık. (Bir bidat olarak) Uydurdukları ruhbanlığı ise, Biz onlara yazmadık (emretmedik). Ancak Allah'ın rızasını aramak için (uydurdular) ama buna da gerektiği gibi uymadılar. Bununla birlikte onlardan iman edenlere ecirlerini verdik, onlardan birçoğu fasık olanlardır.”¹²

Bidatleri ortaya koyanlar sıradan insanlar değildi, bizzat din adamlarıydı. Din adamları uygun ve güzel gördüklerini, beğendiklerini Allah'ın dinine ilave yaptılar. Tevrat ve İncil, Allah'ın indirmiş olduğu kitaplardır. Lakin insan eli değmiş olup insanlar tarafından bozulmuşlardır. Bunu da kötü niyetle yapmamışlardı. Bunlar insanları daha dindar yapabilmek için, Allah'a daha yakın olmak için yaptıkları amellerdi.

Ruhbanlığa “güzel, hoş” denmiyor “uydurdular” deniyor. Buradan anlıyoruz ki bidatin iyisi olmaz. Çünkü “uydurma” sözü kınamayı içerir. Yani ruhbanlığın hakkını versinler veya vermesinler sonuç değişmiyor, bir bidat olarak kabul ediliyor. Eğer ruhbanlık, Allah'ın kitabında yer almıyor ve Rasûlullah'ın (sav) hayatında bir örnek teşkil etmiyorsa, bu eylemin değerlendirmesi bu çerçevede yapılır.

Bidatin başka zararları da vardır. Sonraki nesiller bidatleri dinin temel taşı, olmazsa olmazı, dinin aslı sanırlar. Yani dinin aslı bozulur. İnsanlar bidatleri ibadet sınır ve dört elle o amellere sarılır. Halbuki onların hiçbirini Allah emretmemiştir.

Birileri dine eklemeler yaptığında bunun nerede duracağı belli olmaz. “Sadece şu olsun, şu geceyi de, şu doğum gününü de kutlayalım.” derken bir bakmışsınız ki ayetleri tefekkür, davet, cihad, Zilhicce ayının ilk on gününün fazileti insanların hayatından çıkiverir. Nitekim günümüzde tam da böyle olmuştur.

Bidatin Kötülükleri;

- Allah'ın emrine karşı gelmektir.
- Peygamber'in sünnetine aykırıdır.
- İslam'da bölünmeye ve fitneye sebep olur.
- Dinin özünü bozar.
- İnsanları sapkınlığa sürükler.

Bir İstisna...!

Yeni ilim dallarının keşfedilmesi, yeni teknolojilerin kullanılması, yeni sosyal kurumların oluşturulması gibi konularda ilerleme kaydetmek bidat kapsamına girmeyecektir. Yaptığı amelin bidat mi değil mi diye şüpheye düşen herkesin bir bilene müracaat etmesi en sağlıklı yoldur. En doğrusunu Allah bilir.

Rabbim bizleri ve bütün Müslümanları her türlü bidatten korusun. Çünkü bidat işleyen kimse Allah'a tevbe etme gereği hissetmez. Hata edip unutursak sorguya çekmesin. Bizden öncekileri imtihan ettiği gibi bizleri de ağır imtihanlardan geçirmesin. Allahumme âmin.

¹² (57/Hadid 27)

Kalem Suresinden Dersler – 1

Salih Bağırgan

Rasulullah (sav) kavminin en akıllısı, en yumuşak huylusu, en doğru sözlüsü, en güvenilir olanı, en temiz kalplisi ve en güzel hayat süreni idi. Onlar da onu böyle tanıyor, bu güzel vasıflarıyla onu anıyor ve övüyorlardı. Ancak, hak davetiyle onların inançlarına karşı çıktığında, onu daha önce övdükleri özelliklerin tam zıddıyla suçlamaya başladılar ve daha önce onu uzak tuttıkları şeylerle itham ettiler. Bu, onun değişmiş olmasından dolayı değildi, aksine o, onların putperest inançlarının kökünü kazımaya gelen bir dinle gelmişti. Bu nedenle ona delilik, büyücülük, yalan söylemek, şiir yazmak ve başkalarından bilgi almak gibi iftiralar atıldılar; çünkü onda aleyhine kullanabilecekleri bir kusur bulamadılar. Onlardan gelen bu iftira ve haksız suçlamalar dışında yapabilecekleri bir şey yoktu.

Bu haksız saldırılara karşılık olarak Kur'an-ı Kerim'de, Efendimiz Muhammed'i (sav) bu uydurulmuş suçlamalardan arındıran ayetler indirildi ve onun yüce makamını, Allah'ın onu koruduğunu ve ona nasıl büyük bir koruma sağladığını ortaya koyan açıklamalar yer aldı.

Bu surelerden biri, Rasulullah'a (sav) yönelik savunmayı içeren Kalem Suresi'dir.

Kalem Suresi Mekke döneminin başlarında nazil olmuştur. Adını ilk ayetteki "Kalem" kelimesinden alır. "Nûn" ve "Nûn ve'l-kalem" olarak da adlandırılır. 52 ayetten oluşmuştur. Nüzul sırası bakımından başında hurûf-ı mukattaanın geçtiği surelerin ilkidir. Surenin muhtevası göz önünde bulundurulduğunda Mekke döneminde Rasulullah'a (sav) karşı baskıların şiddetlendiği sırada nazil olduğu anlaşılır.

Bu sure, müşriklerin Rasulullah'a (sav) yönelttiği delilik ithamını reddetmiş ve onun davetinin dünyevi bir çıkar elde etme amacı taşımadığını açıkça beyan etmiştir. Ayrıca aklının sağlamlığını, risaletinin doğruluğunu, ahlakının mükemmelliğini ve ona vaad edilen büyük ödülün eksiklikten ve kesintiden uzak olduğunu tasdik etmiş, Allah'ın onu düşmanlarının kötülüklerinden koruduğunu bildirmiştir.

Bu değerli surede aynı zamanda, müşriklerin, büyük ahlakla bağdaşmayan kötü sıfatlarıyla anılan kişilerin emirlerine itaat etmesi Peygamberimize (sav) yasaklanmıştır.

Sure kalem ve onunla yazmaya yemin ederek başlamaktadır —Allah dilediği yaratıklarıyla yemin edebilir— ve bu yeminle Muhammed'in (sav) akıl sağlığının yerinde olduğunu, kendisinin delilikle suçlanamayacağını ifade etmektedir. Çünkü Allah'ın ona verdiği nübüvvet nimeti, onu ne zayıf akıllı ne de düşüncesiz kılar. Allah Teala şöyle buyurmuştur:

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ
مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ

"Nûn. Kalem ve yazdıklarıyla yemin ederim. Sen, Rabbinin nimeti sayesinde delilerden değilsin."¹

Bu asılsız suçlama peygamberler ve elçiler aleyhinde bulunanların dillerinde sürekli bir alışkanlık haline gelmiştir. Mekke müşrikleri de benzer bir yol izleyerek geldiler. Allah Teala şöyle buyurmuştur:

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ

"Öncekilere de bir elçi gelmedi ki, 'Ya sihirbaz ya da delidir' demesinler"²

¹ (68/Kalem, 1-2)

² (51/Zariyat 52)

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فُتِرَبْصُوا بِهِ حَتَّى جِينِ

Nuh'a inananlar da şöyle demişlerdir: "O, yalnızca deliliği olan bir adamdır. O yüzden ona bir süre bekleyin."³

Firavun da Allah'ın Nuh'a ilettiği mesajı alana yönelik olarak şöyle demiştir:

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ

"Size gönderilen elçiniz, delidir."⁴

Bu müşriklerin, Rasulullah (s.a.v) hakkında neden böyle bir yanlış değerlendirme yaptıklarına akıl erdirmek zordur. Acaba delilikten bir eser taşıyan bir kişi, böylesine bir söz söyleyebilir mi ki, bu söz onların en seçkin ediplerini aciz bırakmış, en güçlü üslup ve anlatım konusunda ilim sahiplerini hayrete düşürmüştür? Acaba delilikten muzdarip, aklını yitirmiş bir kişi, böyle bir sözü getirebilir mi ki, bu söz ifade ve ahlakı bakımından en yüksek mertebelere ulaşmıştır ve hala da öyle kalmakta, kendisiyle çelişmemektedir? Eğer düşünüp akıllarına dönecek olsalardı bu iftirayı dile getirmezlerdi. Allah Teala şöyle buyurmuştur:

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

"Peygamberlerinde bir delilik olmadığını düşünmüyorlar mı? O, yalnızca apaçık bir uyarıcıdır."⁵

Allah Teâlâ, Resulüne atılan delilik iftirasını reddetmiştir. Bu, onun davetinin doğruluğunu ispatlamak ve kavminden onu yalanlayanların verdiği eziyetten onu teselli etmek içindir. Böylece, Efendimiz halkı davet etmeye devam edebilmiş, üzüntüsünü hafifletmiş ve insanları irşat etmiştir. Ayrıca Allah Teala, sabrının ve rehberliğinin mükafatının kesintisiz ve tam olduğunu haber vermiştir:

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ

"Şüphesiz senin için kesintisiz bir mükafat vardır."⁶

Bu ayet Rasulullah'ın (sav) mükafatının sürekli ve tam olmasının ne büyük bir müjdesidir! Bunda şaşılacak bir durum yoktur; çünkü ümmetinin yaptığı her hayırdan ve kaçındığı her şerden, ona da bir sevap vardır. Zira o, onları bu yola sevk eden kişidir. Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Hayra vesile olan, hayrı işleyen gibi sevap alır."**⁷

Bazı müfessirlere göre Allah Teâlâ, onun mükâfatının kesintisiz olduğunu şu ayetle açıklamıştır: **"Şüphesiz Allah ve melekleri peygambere salât eder. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin ve selam verin."**⁸ Allah'ın, meleklerin ve müminlerin ona olan salâtları gece ve gündüz kesintisizdir. Bu, Allah Teâlâ'nın rahmetidir ve melekler ile müminlerin duasıdır.

Sonra Allah'ın, önceki ayetten sonra gelen büyük ayetini dikkatinize sunarım; Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

"Şüphesiz sen, büyük bir ahlak üzerindesin."

Ne büyük bir ayetir bu, hem metin hem de anlam bakımından! Allah, peygamberine delilik isnadını reddettikten sonra, onun büyük bir ahlak üzerinde olduğunu belirtmiştir. Bu da onun delilikle bağdaşmadığını gösterir. Nasıl olur da akıllı zayıf, iradesiz biri olsun! Oysa o, güzel ahlakın en yüksek derecelerindedir ve ondan sadece güzel sözler ve fiiller çıkmaktadır?

³ (23/Mü'minun 25)

⁴ (26/Şuara 27)

⁵ (7/Araf 184)

⁶ (68/Kalem 3)

⁷ (Tirmizi)

⁸ (33/Ahzab 56)

Bu ayet, haber verme tarzında pek çok vurguyla gelmekte ve Rasulullah'ın (sav) güzel ahlaklarının güçlü bir şekilde yerleşmiş olduğunu göstermektedir. Bu ifade, belagat ilminin mecazlı bir yükseklik anlayışıyla aktarılmıştır.

Peygamberimizin hayatını okuyan ve sünnetine bakan kişi, onun ahlakının büyüklüğünü, güzel davranışlarının mükemmelliğini ve erdemli özelliklerin en yüksek mertebelerine sahip olduğunu görür.

Abdullah b. Cad (ra) şöyle anlatmıştır: "Aişe'ye (ra) sordum: 'Rasulullah (sav) ailesinin yanında nasıl bir ahlaka sahipti?' Aişe (ra) dedi ki: 'O, insanların en güzel ahlaklısıydı; ne kötü konuşurdu, ne de bağırıp çağırırdı, pazarlarda gürültü yapmazdı. Kötülüğe kötülükle karşılık vermezdi, affeder ve bağışlardı.'"⁹

Sa'd bin Hişam (ra) ise şöyle demiştir: "Aişe'ye geldim ve 'Ey müminlerin annesi, bana Rasulullah'ın (s.a.v) ahlakını anlat' dedim. O da: 'Kur'an okumuyor musun?' dedi. Ben de: 'Evet' dedim. Aişe (ra) şöyle devam etti: 'Onun ahlakı Kuran'dır. Allah'ın şu sözünü okumuyor musun: **'Şüphesiz sen, büyük bir ahlak üzerindesin?'**"¹⁰

"Onun ahlakı Kur'an'dır" demek, onun Kur'an'ın öğretileriyle terbiye olduğunu ve onun ahlaki özelliklerinin Kur'an'ın övdüğü şeyler olduğunu ifade eder. Kur'an'ın kötülediği şeyler ise onun davranışlarında yer almaz.

O, konuşmalarında Kur'an'a uygun olanı ifade etmiş; Kur'an'ı açıklayan, detaylandıran bir dil kullanmış; bilgileri Kur'an'dan almış; niyetleri ve eylemleri, Kur'an'ın gerektirdiği ve teşvik ettiği şeyler olmuştur.

Kur'an'ın yasakladığı şeylere yönelmemiş; Kur'an'ın teşvik ettiği şeylere yönelmiş; Kur'an'ın sevmediği şeylerden uzak durmuş; sevdiği şeylere ilgi göstermiştir. O, Allah'ın emirlerini yerine getirmekte ve bu emirleri tebliğ etmekte, mücadele etmekte azami gayret göstermiştir. İşte müminlerin annesi, Kur'an ve peygamber hakkında olan derin bilgisi ve güzel ifadesi ile bu durumu şöyle özetlemiştir: "Onun ahlakı Kur'an'dır."

Allah Teala, Rasulunun büyük bir ahlak sahibi olduğunu belirttiikten sonra, onu Rabbimizin emirlerine aykırı düşen müşriklere itaatten men etmiştir. Ayrıca Allah, peygamberinin (sav) büyük ahlakını, kötü ahlaklarla nitelenen müşriklerden ayırmıştır. Onların delilikle suçladığı kişilerin kötü sıfatlarını zikretmiştir. Bu kötü sıfatların çoğu abartılı bir üslupla dile getirilmiştir. Allah Teala şöyle buyurmuştur:

فَلَا تُطِيعِ الْمُكَذِّبِينَ
وَدُّوا لَوْ تَدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ
وَلَا تُطِيعِ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ
هَمَّازٍ مَّشَاءٍ بَنِيمٍ
مَنَّا لِّلْخَيْرِ مَعْتَدٍ أَنِيسٍ
عُلِّلَ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٍ

"Öyleyse yalanlayanlara itaat etme! Onlar, senin onlara hoş görünmeni isterler; eğer sen onlara hoş görünürsen, onlar da sana hoş görünürler. Her yemin eden, aşağılık olan, dedikodu yapan, insanlara iftira eden, iyilikleri engelleyen, haddi aşan ve günahkâr olanlardan birine itaat etme!"¹¹

Velhamdulillahi Rabbil âlemin

⁹ (Tirmizi)

¹⁰ (Ahmed bin Hanbel)

¹¹ (68/Kalem 8-13)

Takva

Hicret, Vela ve Beranın Bir Gereğidir

Hüseyin Oral

Allah'a Hamd, Resulüne salât ve selamdan sonra bu bölümde; hicretle ilgili bazı konulara temas etmek üzere devam edeceğimizi ifade etmiştik. Şimdi kaldığımız yerden Allah'ın izniyle devam ediyoruz. Hicret hiçbir zaman müminlerin arzu ve isteklerine veya ihtiyaçlarına göre yapageldikleri sıradan bir şey değildir. Amel etmek ve hükmetmek üzere bize bir şariat indiren Allah (cc) kullarının amelleri itikatları ve sözlerine dair hiçbir şeyi kendi haline bırakmamıştır. **"Biz o kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık..."** (Enam 38) diye buyurarak indirdiği emirlerin ve o emirleri uygulayacak olan kulların nasıl yüce bir düzene tabi olduklarını ifade eder.

Yaratan Allah (cc) olunca herhangi bir başıboşluktan söz etmek nasıl mümkün olabilir? **"O yarattığını bilmez mi? O Latif'tir, Habir'dir."** (Mülk,14) Kulların her işinde İslam şariatının bir yasası mutlaka vardır. Küfrün hâkim olduğu yerlerden İslam'ın hâkim olduğu yere hicret etmek İslam şariatına göre vaciptir. İslam şariatının uygulandığı bir ülke var olduğu zaman oraya hicret etmek gücü yeten her mümine vacip olur. Geçerli bir mazereti olmaksızın kâfirlerin beldelerinde yaşamayı tercih etmeleri haramdır. Herhangi bir mümin, İslam diyarı varken küfür diyarında yaşamayı tercih edecek olursa büyük günahlardan bir günahı işlemiş olur. Artık o kimseye fasık denilir. Böyle biri, şeytanın ayaklarını kaydırması müşriklerin etkileri ve baskıları altında dininden uzaklaşması ve İslam dininden çıkması gibi bir takım tehlikeler içinde olacaktır.

Hicret etmek, Vela ve Bera akidesinin gereklerindendir. Hicretin vacip olduğuna dair Kuran-ı Kerim'de birçok deliller vardır.

"Kendilerine yazık eden kimselere melekler, canlarını alırken 'Ne işte idiniz!' dediler. Onlar: 'Biz yeryüzünde çaresizdik' diye cevap verdiler. Melekler de: 'Allah'ın yeri geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!' dediler. İşte onların barınağı cehennemdir; orası ne kötü bir gidiş yeridir." (Nisa, 97)

İmam Kurtubi bu ayeti şöyle tefsir eder: "Hicret Daru-l Harpten İslam diyarına çıkıp gitmektir. Rasulullah (sav) döneminde farz kılınmıştır. Bu hicret hükmü kıyamet gününe kadar geçerlidir."

İmam İbni Kesir (rh) da bu ayetle ilgili olarak şunları kaydeder: "Bu ayet müşriklerin arasında yaşayanlar hakkında genel bir hüküm belirtir. Hicret etmeye gücü yettiği halde hicret etmeyen ve dinini de gereği gibi yaşayamayan bir kimse nefsi-ne zulmetmiştir. Bu ayetin ifadesiyle ve ümmetin icması ile haram işleyen biridir"

Bu ayeti kerimeyi okuyan akıllı başında bir mümin İslam diyarına hicreti terk etmenin ne kadar büyük bir günah olduğunu yakinen bilir. Meleklerin kendisine ölüm anında "İslam beldesinde mi yaşadın yoksa küfür diyarlarında yaşamayı mı tercih ettin? Niçin hicreti terk edip küfrün kol gezdiği ülkelerde kaldın?" diye sordukları zaman vereceği ya da vermeyeceği cevapları hayal eder. Belki de aklına evet biz zaten yeryüzünde zayıf kimseleriz, nereye, nasıl gidelim, nasıl geçiririz, elimizdekini avcumuzdakini nasıl bırakırız diye bazı düşüncelere dalar ama Allah (cc) zaten böyle düşünerek kendilerini haklı çıkarmaya çalışanların cevabını ayette çarpıcı ve azarlayıcı bir şekilde peşinen vermiştir. **"Allah'ın yeri geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!"** Bu cevabın

getirilen mazeretleri geçerli saymadığını aksine bir de ardından **"İşte onların barınağı cehennemdir"** denilerek cehennem tehdidi ile karşılaşıldığını da okuyunca artık cehennemden Allaha sığınır ve hicret emrine karşı gelinemeyeceğini idrak etmiş olur.

Rasulullah (sav) **"Ben müşriklerin arasında yaşayan her Müslüman'dan beriyim"** buyurunca "Ya Rasulallah niçin?" diye sordular. Rasulullah (sav) **"Birbirlerinin ocağının ateşini görmemeleri gerekir"** buyurdu.¹

Semure b. Cündüb (ra)'tan rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Kim bir müşrikle bir araya gelir ve onunla birlikte yaşarsa o da onun gibidir."**²

Başka bir hadiste **"Müşriklerle (aynı bölgede, beldede) yaşamayın, onlarla evlenmeyin, kim onlarla beraber yaşar veya onlarla evlenirse onlar gibidir."**³

Diğer bir hadiste ise şöyle buyuruyor: **"Allah (cc) Müslüman olduktan sonra müşriklerden ayrılıp müminlerin arasına katılmayan hiçbir müşriğin amelini kabul etmez."**⁴

Bu deliller, şartları yerine gelmiş bir İslam diyarının varlığı söz konusu olduğu zaman müminlerin üzerine hicretin vacip olduğunu ifade eder. Bir mümin, hicret edilecek bir İslam diyarı varken kâfirlerin beldelerinde dinini yaşayamıyorsa hicret etmesi vacip olur. Dinini yaşayabiliyorsa hicret etmesine gerek yoktur diye bir görüş öne sürerek mazeret beyanında bulunması geçerli değildir.

Hicreti emreden deliller umum ifade eden kelimeler içermektedir. Kâfirlerin diyarında İslam'ı yaşayabilenler hicret etmesinler de yaşayamayanlar hicret etsin diye bir şart getirilmemiştir. Bu iddiayı ortaya atanların Kuran ve Sünnet-te böyle bir istisna olduğuna dair açık deliller getirmeleri gerekir. Eğer herhangi bir delilleri yoksa hicret konusuyla ilgili olan bütün delillere bağlı kalmaları icap eder. Rasulullah (sav)'in müşrikler arasında kalanlardan beri olduğunu ifade eden hadislerine yukarıda yer vermiştim. Bu hadislerde dinini küfür beldelerinde yaşayanlar hariçtir diye bir kayıt yoktur. Hicret etmekten aciz olanlara dair Allah (cc) sadece şu istisnaları getirmiştir:

"Erkekler, kadınlar ve çocuklardan (gerçekten) âciz olup hiçbir çareye gücü yetmeyenler, hiç bir yol bulamayanlar müstesnadır. İşte bunları, umulur ki Allah affeder; Allah çok affedicidir, bağışlayıcıdır." (Nisa, 98-99)

Bu ayetler ışığında kendi nefsinin muhasebeye alan mümin kurulu düzeniyle akraba ve arkadaş çevresiyle rahatının kaçması endişesiyle hatta akla hayale gelmeyen karmaşalarla vesveselenmek yerine Rasulullah'ı ve sahabesini düşünürse bütün endişelerinin kaybolduğuna şahit olur. Çünkü Sahabe-i Kiram da aynı endişeleri yaşamalarına rağmen hiç tereddüt etmeden, Allah'ın emrini yerine getirmişlerdi. Onların da evlatları eşleri ticaretleri ve çeşitli ortamları vardı. Onlar da bilmedikleri Habeşistan'a ve Medine'ye gitmişlerdi. kimlerle ve hangi sorunlarla karşılaşacaklarını tahmin bile edemiyorlardı.

¹ (Tirmizi, Ebu Davut, Nesai.)

² (Ebu Davud.)

³ (Tirmizi.)

⁴ (Nesai.)

Ne zaman ki Mekke'de bıraktıkları mallarının yağma edilmesi pahasına dahi olsa Allah c.c in emrini yerine getirdiler işte o zaman Allahtan kendilerine erişen rahmeti bereketi bolluğu ve birçok beldelerin fethiyle Allah'ın dininin yeryüzünde temkin sağlamasının izzetini ve şerefini yaşadılar. Kimilerine Allah c.c şahadet nasip etti de Firdevs cennetlerine kavuştular.

Hicretin dünya ve ahiretteki mükâfatlarını Allah (cc) aşağıdaki ayetlerde şöyle anlatıyor:

"Allah yolunda hicret eden kimse yeryüzünde gidecek birçok güzel yer ve bolluk (imkân) bulur. Kim Allah ve Resulü uğrunda hicret ederek evinden çıkar da sonra kendisine ölüm yetişirse artık onun mükâfatı Allah'a düşer. Allah da çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir." (Nisa, 100)

"İman edip de Allah yolunda hicret ve cihad edenler, (muhacirleri) barındıran ve yardım edenler var ya, işte gerçek müminler onlardır. Onlar için mağfiret ve bol rızık vardır." (Enfal, 74)

"İman edenler ve hicret edip Allah yolunda cihad edenler var ya, işte bunlar, Allah'ın rahmetini umabilirler. Allah, gafûr ve rahîmdir." (Bakara, 218)

Allah yolunda hicret edip sonra öldürülen yahut ölenleri hiç şüphesiz Allah güzel bir rızıkla rızıklandıracaktır. Şüphesiz Allah, evet O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.

"Allah onları, herhalde memnun kalacakları bir girilecek yere sokacaktır. Allah, kesinlikle tam bir bilgi sahibidir, halîmdir." (Hacc, 58-59)

Ayetlerde hicret edenlerin yeryüzünde iman, ilim ve rızık genişliğiyle mükâfatlandırılmasından bahsediliyor. İmanın hicretle birlikte zikredilmesi hicretin imanla yakınlığını ve hakikiliğini ifade ediyor. İmam Kurtubi "memnun kalacakları yerler" ifadesini "cennetlerdir" diye tefsir ediyor. Bu kadar mükâfat yeryüzünde insanın başka amellerle değil sadece iman, hicret ve cihatla elde edeceği mükâfatlardır.

Kesir b. Murre, Ebu Fatıma'nın kendisine şöyle anlattığını rivayet eder: "O Rasullullah'a şöyle demiş: "Ya Rasulallah bana bir amel söyle ki ben o ameli yapayım ve istikamette olayım" dedim. Dedi ki "Sen hicret etmelisin çünkü hicret gibi başka bir amel yoktur."

İbni Şimase el Mehri'den rivayet edildiğine göre kendisi şöyle anlatıyor:

"Amr ibn As'ın yanına vardık kendisi ölüm döşeğinde idi. Uzun zaman ağıladı ve yüzünü duvara çevirdi. Oğlu: "Babacığım Resulullah (sav) seni filân şeyle müjdelemedi mi? Rasullullah (sav) seni filân şeyle müjdelemedi mi?" demeye başladı. Bunun üzerine Amr yüzünü (bize) çevirerek:

"Şüphesiz ki; hazırlamakta olduğumuz şeylerin en faziletlisi Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammedin onun Rasulü olduğuna şahadet getirmektir. Şüphesiz ki ben üç hal üzere bulundum. Düşünüyorum da (Bir dönem) Resulullah (sav)'e benim kadar şiddetle buğz eden yoktu. İmkânını bulup da onu öldürmüş olmak kadar da bence makbul bir iş yoktu. Şayet bu hal üzere ölmüş olsaydım muhakkak cehennemlik olurdum. Allah İslamı kalbime yerleştirdiği zaman Resulullah (sav)'e gelerek "Uzat sağ elini de sana bey'at edeyim" dedim. Hemen sağ elini uzattı. Ben elimi çektim Resulullah (sav) şöyle dedi:

- **Ne oldu sana ya Amr?**
- Şart koşmak istedim.
- **Neyi şart koşuyorsun?**
- Af olunmamı.
- **Bilmez misin ki İslâm, kendinden önceki günahları yok eder, Hicret de ondan önceki günahları yok eder, Hac da ondan önceki günahları yok eder...**

(Artık) Benim nazarımda Resulullah (sav)'den daha sevgili ve ondan daha büyük bir kimse kalmadı. Ona karşı duyduğum saygıdan dolayı kendisine doya doya bakamıyordum. Benden onu tavsif etmemi isteseler bunu yapamam. Çünkü ona doya doya bakamazdım. Şayet bu hal üzere ölmüş olsam cennetlik olmamı kuvvetle ümit ederdim. Sonra birtakım şeyler üzerimize aldık ki onlar hakkında halim nice olur bilmiyorum. Öldüğüm zaman beraberimde hiç bir yasçı ve ateş bulunmasın. Beni defnettığınız zaman üzerime toprağı iyice döşeyiniz. Sonra kabrimin etrafında bir deve boğazlanıp da eti taksim edilinceye kadar durun ki, sizlerle ünsiyet edeyim. Ve Rabbimin elçilerini nasıl karşılayacağımı düşüneyim, dedi.”⁵

Hicretin faziletini beyan eden hadislerden biri de bu hadistir. İman hicret ve hacc o kadar önemli ibadetlerdir ki bir kâfir iman ettiği zaman nasıl bütün günahlarından sıyrılıp tertemiz bir günahsız dönüşüyororsa bir mümin de ne kadar günahkâr olursa olsun hicret ettiğinde veya hac ibadetini yerine getirdiğinde anasından doğduğu gibi günahsız oluveriyor. Özellikle hicret kıyamet gününe kadar devam eden bir amel olması hasebiyle birçok amelden daha üstün durumda imanının hemen ardında zikrediliyor.

Rasulullah (sav) şöyle buyuruyor: **“Düşmanla savaşıldığı sürece hicret kesintiye uğramaz.”**⁶

Yani hicretin sürekliliği cihadın devam etmesiyledir. Yeryüzünde cihat varsa hicret de kaçınılmazdır. Kâfirlere karşı iman mücadelesinin verilmediği hiçbir zaman dilimi neredeyse olmamıştır. Hicret daima cihadın bir lazımı konumunda olmuştur. Hicreti gerçekleştiremeyenler Allah yolunda cihadi da aksatmışlar, hakkını verememişlerdir. Yeryüzünde birçok cihat, hicrete bağlı olarak gerçekleşmiş ve ne zaman hicretin hakikati anlaşılmışsa o zaman cihadın meyveleri toplanmaya başlanmıştır. Hicreti ihmal edenler tarih boyunca ya kâfirlerin elinde oyuncak olmuş ya da ömür boyu zillate mahkûm yaşamışlardır.

Hicretin kıyamete kadar süreceğini Rasulullah (sav) başka bir hadisinde şöylece ifade etmiştir: **“Tevbe kesilmeden hicret kesilmez güneş batıdan doğmadıkça tevbe kesilmez.”**⁷

Bu hadisler bir İslam diyanı varken kâfirlerin ülkelerinde yaşamının haramlığını ve hicretin gücü yeten her Müslümana vacip olduğunu ifade eder. Allah (cc) hicret edenlere yeryüzünde darlık değil genişlik vereceğine kefil olmuştur. Allah vaadinden hiçbir zaman caymaz. Kendi çevresinde islami bir hayatı yaşamakta zorlandığı için başka ülkelere veya şehirlere hicret eden iman kardeşlerimiz Allah'ın vaat ettiği genişliği ve maddi manevi zorlukların üstesinden nasıl geldiklerini Allah'ın yardımıyla izah ediyorlar. En huzurlu günlerini hicret sayesinde yaşadıklarını anlatıyorlar. Bir bakıma Allah'ın dinine yardım ettiklerinde Allah (cc)'ın da kendilerine nasıl yardım edip rızıklandırmasının yeryüzündeki canlı şahitleri oluyorlar. Hicret edenlere ve hicreti bizzat yaşayıp iman kardeşlerine öncü olanlara selam olsun.

⁵ (Müslim.)

⁶ (Ahmed b. Hanbel, Nesai.)

⁷ (Ebu Davud.)

Rabbimizin Güç ve Kuvvetine Delil Olan Ayetler

Ayşe Ebrar

Hamd gerek kavli gerek kevnî ayetleriyle kullarına doğru yolu gösterip öğüt veren Allah'adır.

Salat ve selam onun ayetlerini bize ulaştıran bize dünya ve ahiret saadetini sağlayacak İslam'ın, önderliğini ve örnekliğini yapan Muhammed (sav)'in, ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Değerli okuyucularım!

Geçen ayki yazımız ile uzun zamandır yazmış olduğumuz aileyle ilgili yazılarımızı sona erdirmiş olduk. Rabbim aileyle ilgili yazdığımız yazılarımızdan ve bundan sonra yazacağımız yazılardan bizleri ve sizleri okuyup anlayıp amel etmek ile rızıklandırırsın.

Allah'ın izniyle bu ve bundan sonraki yazılarımızda Rabbimizin bizlere kendisini tanıttığı, sonsuz güç ve kuvvetine delil olan kevnî ayetlerinden bahsedeceğiz. Ancak burada bütün kevnî ayetlerden bahsetmemize imkan olmadığından dolayı bizler Allah (sb)'ın Kuran'da geçen bazı gıdalar ve hayvanlara dair olan kevnî ayetlerinden bahsedeceğiz.

Ayet, insana Rabbini tanıtan yaratılış gayesini öğreten, ona dünyevi ve uhrevî saadetine vesile olacak yolları gösteren, peygamberin hak olduğuna işaret eden deliller ve mesajlar demektir.

Ayet kelimesi Kuran'da tekil ve çoğul olarak 382 defa geçmektedir.

Sözlükteki asıl anlamı "Bir şeyin ve bir amacın mevcudiyetini gösteren alamet" tir. Buna bağlı olarak "Delil, ibret, mucize, işaret" gibi anlamlarda da kullanılır.

Meselâ Rabbimiz bazı ayetlerinde şöyle buyurmaktadır :

"Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün birbiri peşinden gelmesinde, insanlara fayda veren şeylerle yüklü olarak denizde yüzüp giden gemilerde, Allah'ın gökten indirip de ölü hâldeki toprağı canlandırdığı suda, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve yer ile gök arasında emre hazır bekleyen bulutları yönlendirmesinde, düşünen bir toplum için (Allah'ın varlığını ve birliğini ispatlayan) birçok ayetler (deliller) vardır." (Bakara, 164)

"O, size ayetlerini gösteriyor ve sizin için gökten rızık indiriyor. İçten (Allah'a) yönelenden başkası öğüt alıp düşünmez." (Duhan, 13)

"Sizi topraktan yaratması onun (varlığının) delillerindendir." (Rum, 20)

"İnsanlara ufuklarda ve kendi nefislerinde ayetlerimizi göstereceğiz ki onun (Kur'ân'ın) hak olduğu, onlara iyice belli olsun! Rabbinin her şeye şahit olması yetmez mi?" (Fussilet, 53)

Bu ayetlerde ifade edilen faaliyetlerin her biri, **"her şeyi bilen", "her şeye gücü yeten"** ve **"dilediğini yapan"** yüce Allah'ın varlık ve birliğine, ilim ve kudretinin sonsuzluğuna işaret eden delil ve hüccettir. Ne var ki bunları ancak düşünen, gerçeklere inanmak isteyen, söz ve öğüt dinleyen kimseler anlayabilmektedir.

Allah Teâlâ'nın Kendisini Kullarına Tanıttığı İki Türlü Ayeti Vardır:

Birincisi: Vahyi Ayetler

Peygamberleri vasıtasıyla göndermiş olduğu kitaplardaki ayetleridir. Bu kitapların içindeki ayetler insanlara rablerini tanıtan, küfre ve haramlara dair nehiyler ile, dünya ve ahiret saadetine sağlayacak emir ve tavsiyeleri anlatan ayetlerdir. Allah Teâlâ kullarından bu emir ve nehiylere itaat etmelerini ister.

Bu ayetlere kavli ayet denir. Dil ile kelimeler vasıtasıyla okunabilen ayetler olduğu için kavli ayet denmiştir.

"Bu ayetler fiili (kevni) ayetlere de işaret eder ve insanlar tarafından kolaylıkla anlaşılmaları için gerekli açıklamaları ihtiva ederler. Bunlara "teşrîî", "tenzîlî" ve "vahyî âyetler" de denilir." (Elmalılı, I, 569-570)

Allah Teâlâ bu ayetler konusunda kullara irade vermiş insanlar isterlerse bu ayetleri kabul edip amel ederler isterlerse de inkâr edip amel etmezler. Ancak Allah Teâlâ onları sonucuna razı olmak şartıyla istedikleri gibi seçim yapma noktasında özgür bırakmıştır.

Bir kişi Allah Teâlâ'nın kendisine şirk koşulmaması yönünde koymuş olduğu kanununu ve ayetlerini inkâr edebilir, namaz kıl emrini inkâr edebilir, oruç tutun emrini inkâr edip oruç tutmayacağım diyebilir, bu onun tercihinin kalmıştır. Ancak kul Allah'ın kitabındaki emir ve nehiyleri içeren şer'i ayetleri reddettiği zaman Allah'ın kendisi üzerindeki hükmetme yetkisini kabul etmediği için bu tercihinin bedeli olarak reddedenlere vaat edilmiş olan Cehenneme girmeyi göze alan kâfirlerden olmuş olur.

Allah Teâlâ'nın şer'i ayetlerinde insandan istediği emir ve nehiylere göre yaşayanlar ise Rablerinin kendisi üzerindeki hâkimiyetini kabul eden ve Allah'ın da kendilerine cenneti vaat etmiş olduğu müminlerden olmuş olurlar.

İkincisi: Kevni Ayetler

Rabbimizin ayetleri sadece Kuranı Kerim'de geçen ayetler olmayıp şer'i ve kavli ayetlerinin yanında kendisinin varlığına, birliğine, eşi ve ortağı olmadığına en büyük delil olan kâinat ve içinde yaratılmış her şeyi kapsayan kevni ayetleri de vardır. Bu ayetlere "kevnî", "tekvînî" veya "ilmî âyet" de denilir.

Rabbimizin kevni ayetleri bizim aklımızın alamayacağı ve idrakimizin kavrayamayacağı kadar çoktur. Bizler ancak Rabbimizin Kuran'da haber verdiği kevni ayetlerini, yerde ve gökte görüp anlayabildiğimiz kadarını bilebiliriz. Çünkü yerlerde ve göklerde bizim bilmediğimiz Rabbimizin sonsuz gücüne delil olacak nice yaratılmış kevni ayetler vardır.

Rabbimiz olan Allah Teala Kuranı Kerim'de bizlere yerlerde ve göklerde yaratmış olduğu nice kevni ayetlerine bakarak tefekkür edip kendi yaratmasının ve gücünün delilleri olan şeylerle kendisini tanımamızı emretmekte ve bizi teşvik etmektedir.

Nasıl ki Kur'an-ı Kerim kavli ayetlerle doluyorsa bu kâinatta, en küçük zerreden en büyük varlığa kadar kevni ayetlerle doludur.

Allah (Subhanehu ve Teâlâ) bir taraftan kavli ayetlerle kullarını irşat ederken, diğer taraftan varlıklar âleminde sergilediği ilâhî azamet tecellileri ve ilâhî kudret nakışlarıyla da kullarını derin bir tefekküre sevk etmektedir.

Nitekim bu cümleden olmak üzere;

"Onlar deveye bakmazlar mı?" (Ğa-şiye 17) buyurarak hayvanlara dikkat çekerken;

"Buluta, yağmura, dağlara, yeşil bitkilerin kışın ölüp baharda dirilmesine bakmazlar mı?.." buyurarak coğrafî hâdiselere dikkat çeker.

"Atları, katırları ve eşekleri binmeniz ve (gözlere) ziynet olsun diye (yarattı). Allah şu anda bilemeyeceğiniz daha nice (nakil vasıtaları) yaratır." (Nahl, 8) buyurmak suretiyle de daha 1400 sene evvel bugünkü araba, tren, uçak gibi teknolojik gelişmelere işaret etmiştir. Bundan sonra da Allah (Subhanehu ve Teâlâ)'nın izniyle daha nelerin keşfedilip icat edileceğini bilemiyoruz. Lâkin her keşfedileni yaratan Allah'tır, kullarını buna vasıta etmektedir. Dolayısıyla Kur'ân-ı Kerîm daima önden gitmekte, beşerî ilimler ise onu teyid ederek geriden gelmektedir.

"O Allah ki, yedi göğü tabaka tabaka olarak yarattı, o Rahman'ın yaratmasında hiç bir uygunsuzluk göremezsin, şimdi gözünü çevir (bak), hiç bir çatlak görebilir misin ?" (Mülk, 3)

Rabbimiz bu ayetlerde bizden kendisinin kevni ayetlerine bakmamızı istiyor ve bize kendi yüceliğini, yaratmasında ne kadar muhteşem olduğunu anlatıyor.

Mesela Ğaşiye suresinde **"Göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl (yerleştirilip) dikildiğine, yerin nasıl yayılıp döşendiğine bakmıyorlar mı ?"** (Ğaşiye, 18-19-20) buyuruyor.

Bu ayetlerden Rabbimizin kevni ayetlere bakarak onun büyüklüğünü tefekkür etmemizi istediğini anlıyoruz. Rabbimiz Kuran'ı Kerim'de İbrahim (aleyhisselam) için şöyle buyuruyor:

"Yakinen inananlardan olsun diye, İbrahim'e göklerin ve yerin melekûtunu (insanı hayrete düşüren ayetlerini) gösteriyorduk." (6/En'âm, 75)

İbrahim (aleyhisselam)'a bir davetçi gitmemiştir. O Allah Teâlâ'nın yerdeki ve gökteki kevni ayetlerini selim bir kalple gözlemleyen ve Rabbinin varlığını ve yüceliğini bu kevni ayetler üzerinden mülhaza edip anlayan ve Rabbinin yücelten bir kuldu.

Hatta kendisi yerdeki ve gökteki şeylerin Rabb olamayacağını anlayıp "Ey kavimim işte sizin tapmış olduğunuz ay ve güneş! Ben onları ilah olarak kabul etmiyorum bakın onlar gece gündüz kaybolup duruyorlar" diyerek kendisi Allah'ın kevni ayetlerine bakıp öğüt aldığı gibi kavminin de Allah'ın kevni ayetlerine bakıp öğüt almalarını istiyordu.

Yani Allah'ın kevni ayetlerine bakması gerektiği şekilde bakanlar, Allah'a teslim olup Allah'ın azametini anlayarak kendi acziyetlerini fark edip Allah'ın ayetlerinin nasıl da her yerde Allah'ı tanıttığını göreceklerdir.

Rabbimiz Araf suresi 179. ayetinde Allah'ın vahyi ve kevni ayetlerinden ibret ve öğüt çıkarmayan, Allah'ın vermiş olduğu organları bunun için kullanmayanları hayvanlara benzetmiştir.

"Andolsun ki cehennemi, kalpleri olup da onunla (hakikati) anlamayan, gözleri olup da onunla (hakikati) görmeyen; kulakları olup da onunla (hakikati) duymayan insanlar ve cinlerin çoğunluğu için yarattık/hazırladık. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta (hayvanlardan) daha sapkınlardır. Bunlar gafillerin ta kendileridir." (A'râf, 179)

Bu ayette "Onların kalpleri vardır ama onlarla kavrayamazlar gözleri vardır ama onlarla göremezler, kulakları vardır ama onlarla işitemezler onlar hayvan gibidir hatta daha da şaşkıncıdır, işte asıl gafiller bunlardır" diyor.

Demek ki biz Allah'ın bize vermiş olduğu organları ifsad edip onları küfürle, günahla ve fıkla köreltmeyip kalbimizi aklımızı ifsad etmeden bize verilen göz, kulak ve akıl gibi nimetleri Allahu Teala'nın bizden istediği şekilde kullanırsak Rabbimizin bize verdiği bu organlarla onun bakmamızı istediği şekilde bakarak kevni ayetlerinden ibret alır ve tefekkür ederiz. Kalbimizde O'na olan imanımız, itaatimiz, saygımız ve teslimiyetimiz de artar.

Yine Rabbimiz, insanın kâinatı boş ve manasız bir nazarla değil; hikmeti idrak edecek bir dirayet ve basiretle müşahade etmesi lâzım geldiğini ifade eder. Ve Kur'ân-ı Kerîm'de ilâhî nimetleri zikrettikten sonra defalarca; **"Ey bakış, görüş (idrak) sahipleri!..."** diye hitâb eder.

Bu kevni ayetleri üzerine de Allahu Teâlâ belirli kanunlar koymuştur. Bu kanunlar konusunda kulun hiçbir seçim hakkı yoktur. Kul bu kevni ayetlerin hiçbirisini inkâr etmek ve kabul etmek yönünde iradesini kullanma özgürlüğüne sahip değildir.

Mesela Allahu Teâlâ kevni ayeti olan güneşe sabah doğmasını akşam batmasını emretmiştir. Ay'a her aybaşıda incecik hilal olarak çıkmasını ve ayın ortasında dolunay olmasını sonra da tekrar incelmesini, gecenin karanlık gündüzün aydınlık olmasını kanun olarak belirlemiştir. Güneş, Ay, yıldızlar, su, ağaçlar, taşlar, toprak birer ayettir.

Biz "gündüz karanlık, gece aydınlık olmasını istiyorum." gibi bir şey söyleme hakkına sahip değiliz. Kul istese de istemese de yağmur yağar, gece gündüz mevsimler yer değiştirir ve insanlar yaşlanır.

Kevni ayetleri gören kul isterse bu ayetleri tefekkür edip bunların yaratıcısının Allah olduğunu kabul eder, bu ayetlerle Rabbini tanır bu ayetlere şükredip Allah'a yakınlaşır.

İsterse de bu ayetleri Allah'ın gücünü tefekkür için değil bencilce kendi nefsi için kullanır ve tefekkür etmez. Allah'ı da unutup nankörce bir hayat yaşayıp, hesabını da Rabbine verir.

Kavli ve Kevni ayetlere bütüncül yaklaşım; hayatı anlamada, kavramada ve algılamada çok önemli bir kıstastır. Zira kavli ayetler, Allah tarafından peygamberlerine indirilen ayetler iken, kâinattaki her bir öge, her bir element, her bir varlık da bir ayettir. Biz buna Kevni ayetler diyoruz. Bu iki ayet arasında çelişkinin-paradoksun olması mümkün değildir. Önemli olan bu ayetleri okuyabilmek, idrak edebilmek, anlayabilmek ve kavrayabilmektir.

Değerli Okuyucularım!

Rabbimiz Kevni ayetleriyle dolu olan yeryüzünü yarattıklarına geniş zengin bir sofraya hazırlamıştır. Bu hazırlamış olduğu zengin sofrasında başta insan olmak üzere bütün varlıkların ihtiyacı olan gıdaları Er-Rezzak isminin tecellisi olarak-tan yarattıklarını önüne sermiştir. Görünen görünmeyen bütün canlıların rızasını hiçbir zaman unutmaksızın muhteşem bir şekilde tam da vaktinde ve zamanında kendilerine ulaştırır. Yerin altındaki bir canlıdan denizin dibindeki bir balığa kadar nimetlerini yarattıklarına cömertçe ihsan etmiştir. İnsanoğlu için dünya ve ahiret saadetine yollarını gösteren hayat kılavuzu olan Kurân-ı Kerim insan hayatı ile ilgili ihtiyaç ve gıdalardan bazı örnekler vermiştir. Aynı zamanda bu nimetlerin ve gıdaların asıllarının ve ebedilerinin, ebedi hayatın, Cennet bahçelerinde görülüp tadılacağını müminlere müjdelemektedir.

Rabbimiz bizlere ve sizlere kavli ve kevni ayetleri üzerinden kendisini hakkıyla tanıyıp iman edip onu razı edecek salih ameller yaparak dünyada tattırdığı nimetlerin ebedi asıllarını sonsuz yurt olan cennette tatmayı ve rızıklanmayı nasip etsin.

Selam ve dua ile.

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ

Hucurat Suresi Tefsiri

Muhammed Firat

Hamd, Âlemlerin rabbi olan Allah (celle celaluhu)'a aittir. Salât ve selam, kendisine itaat etmek ve yolundan gitmekle emrolunduğumuz âlemlere rahmet olarak gönderilen Allah (celle celaluhu)'ın Resulü Muhammed Mustafa'nın üzerine olsun.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُ عَلَيْكُمْ
أَنْ هَدَيْتُكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

“Müminler ancak Allah'a, Rasulüne iman edip sonra da asla şüpheye düşmeyen ve Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad eden kimselerdir, işte imanlarında sadık olanlar bizzat onlardır.

De ki: Siz dininizi Allah'a mı öğretiyorsunuz? Halbuki Allah göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilir. Allah şüphesiz her şeyi bilendir.

Müslüman olmalarını senin başına kakıyorlar. De ki: Müslüman olmanızı başıma kakmayın. Aksine, şayet gerçekten de iman sahibi iseniz sizi imana muvaffak ettiği için size Allah minnet eder.

Şüphesiz ki Allah göklerde ve yerde ki gaybı bilmektedir. Allah yaptıklarınızı çok iyi görmektedir.”

Müminler yani imanlarında sadık olanlar ancak Allah ve Resulüne iman edip sonra da şüpheye düşmeyen, hiçbir şekilde imanlarından şüphe duymayan ve Allah yolunda yani Ona itaat ve O'nun rızasını kazanma yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad eden kimselerdir. Yoksa kalpleri iman etmediği ve sadece zahiren müslüman oldukları halde "İman ettik" diyenlerin bu sözleri doğru değildir.

Bir önceki ayette bedevilerin “Ya Rasullallah! Bizler iman ettik. Araplar sana karşı savaşıırken bizler savaştık” diyerek İslam’a girmelerini onun başına kakmışlardı. Bunun üzerine Allah (Subhanehu ve Teâlâ), onlar bu sözü söylerken kalplerindeki olanın gerçek yüzünü ortaya çıkarmakta ve onların İslam’a teslim olma anlamında girdiklerini fakat kalplerine henüz imanın yerleştirmediğini bildirmişti. Bununla birlikte Allah (Subhanehu ve Teâlâ) bir lütuf olarak, onların yaptıkları her iyi amele, hiçbir azaltma yapılmayarak karşılığını vereceğini bildirmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken mesele; Henüz kalbe yerleşmemiş zahirî bir islam dahi onların yaptıkları iyi amellerin kendi lehlerine yazılması için yeterlidir. Dolayısı ile onların iyi amelleri kâfirlerin amelleri gibi boşa gitmez. Ve onlar itaat ve teslimiyet içinde oldukları müddetçe amellerinin karşılığında hiçbir şey eksiltilmez. Çünkü Allah (Subhanehu ve Teala) **“Şayet Allah'a ve Resulüne itaat ederseniz yaptıklarınızdan bir şey eksiltilmez. Doğrusu Allah bağışlar, merhamet eder.”** buyurmuştur. Çünkü Allah bağışlama ve rahmeti çok sever. Dolayısı ile kulu hak yoluna ilk adımını atar atmaz, onu kabul eder, kulun kalbi imanın aslını, özünü hissedene kadar onun itaat ve teslimiyetinden hoşnut olur. Sonra Rabbimiz (azze ve celle) onlara imanın aslını açıklıyor:

"Müminler ancak Allah'a ve Resulüne iman eden"

İman; Allah'ı ve Resulullah'ı sözlerinde doğrulamaktır. Bu öyle bir doğrulamaktır ki; içine hiçbir şüphe ve kuşku karışmaz. Sarsılmayan, kararsızlık kabul etmeyen, duygu ve heveslerin sesinin duyulmadığı kalbin ve hislerin tereddüt duymadığı yerleşik, değişmez ve güven verici bir doğrulamadır bu iman. Mal ve can ile Allah yolunda cihadın kaynaklandığı bir imandır. Bir kalp bu imanın tadını tattığı ve onda huzur duyup da o iman üzerinde değişmeden kaldığı zaman, kalbin dışında, hayat sahnesinde, insanların dünyasında o imanın gerçek karakterini hayata geçirmek için mutlaka bir atılım olması kaçınılmazdır. İnsan bu durumda, içinde hissettiği gerçek iman ile, dışarıdan kendini çevreleyen gelişmeler ve hayatın akışı arasında bir birlik kurmayı isteyecektir. Ve hissindeki iman şekli ile çevresindeki gerçek şekil arasında bir ayırımı asla sabre demeyecektir. Çünkü bu ayrılık, sürekli onu rahatsız edecek ve içinde çatışmaya yol açacaktır.

"Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad eden kimselerdir"

Müminler yani imanlarında sadık olanlar ancak Allah ve Resulüne iman edip sonra da şüpheye düşmeyen, hiçbir şekilde imanlarından şüphe duymayan ve Allah yolunda yani Ona itaat ve O'nun rızasını kazanma yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad eden kimselerdir. Yoksa kalpleri iman etmediği ve sadece zahiren müslüman oldukları halde "İman ettik" diyenlerin bu sözleri doğru değildir.

"İşte imanlarında sadık olanlar biz-zat onlardır"

Onlar inançlarında sadık olanların ta kendileridir. İşte onlar kendilerinin mü'min olduklarını söylerken doğru söyleyenlerin ta kendileridir. Bu duygular kalpte yer etmedikçe, bu duyguların izi gerçek hayatta uygulanmadıkça, iman gerçekleşmiş olmaz. İnançta doğruluktan ve inancın olduğu iddiasından söz edilemez.

"De ki: Siz dininizi Allah'a mı öğretiyorsunuz? Hâlbuki Allah göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilir. Allah şüphesiz her şeyi bilendir."

Bu ayette dinin sadece Allah için olması gerektiğine işaret edilmiştir. Allah Teâlâ onların Müslümanlığının Allah için olmadığını şu kavliyle açıklamıştır:

"Müslüman olmalarını senin başına kakıyorlar. De ki: Müslüman olmanızı başıma kakmayın. Aksine, şayet gerçekten de iman sahibi iseniz sizi imana muvaffak ettiği için size Allah minnet eder."

Yani ey Peygamber! Onlar "Bütün sahip olduğumuz şeyler ve ailelerimizle sana geldik. Falan filan kabileler gibi sana karşı savaşmadık da" diyerek müslüman olmalarını sana yapılmış bir iyilik olarak görüyorlar. Onların bu davranışını Allah Teâlâ şöyle reddetmiştir: **"De ki: Müslüman olmanızı başıma kakmayın. Aksine gerçekten de iman sahibi iseniz sizi imana muvaffak ettiği için size Allah minnet eder."**

İman etmenin faydası yine bizzat mümin olan kimseye döndüğü için bir kimsenin Müslümanlığını başka bir kimsenin başına kakması doğru değildir. Aksine bütün bu minnet, ihsan ve nimetin sahibi olan, iman yolunu kullara gösterip irşad eden ve onları iman etmeğe muvaffak kılan Allah'tır.

Bu konuda sadık olanlar Allah'ın kendilerini hidayete erdirdiğini itiraf edenlerdir. Burada hidayetin manası iman yolunu göstermektir.

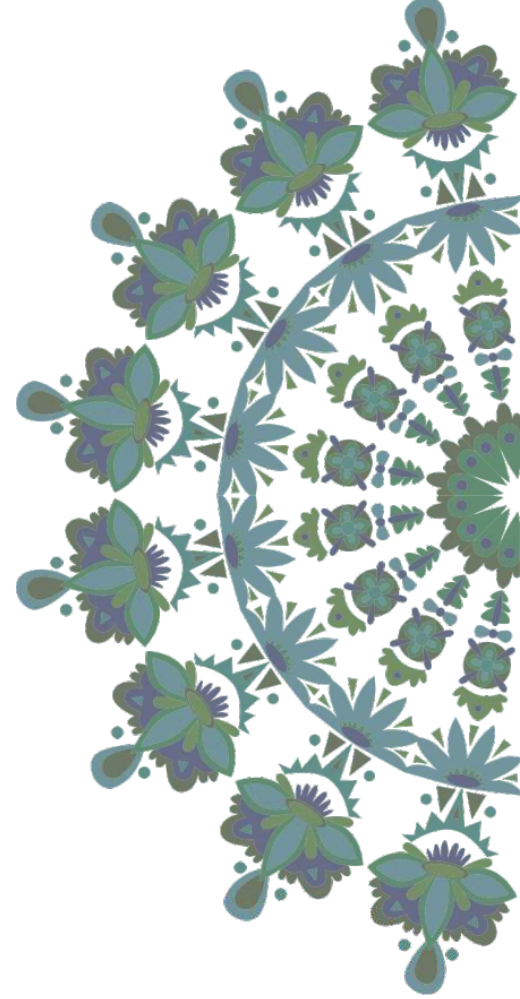
De ki: Ey bedeviler, İslâm dinine girmeyi bana yapmış bir iyilik saymayın. Zira imanın faydası yine size dönecektir. Dolayısıyla Allah'ın bunu başınıza kakma hakkı vardır. Zira şayet sizin mümin olduğunuz iddiası doğru ise, sizi imana irşad edip imanın yolunu göstermesi ve İslâm dinini kabule sizi muvaffak kılması sebebiyle asıl size nimet verip minnet eden, noksan sıfatlardan münezze olan Allah'tır. Burada onların iman iddiasında yalancı olduklarına da işaret edilmiştir.

"Şüphesiz ki Allah göklerde ve yerdeki gaybı bilmektedir. Allah yaptıklarınızı çok iyi görmektedir."

Zihinlerde ve kalplerin derinliklerinde iyice yerleşsin ve daima gönüllerde ifadesini bulsun diye, ayette Allah'ın bütün kâinatı bildiği gerçeği tekrar edilip vurgulanmıştır.

Şüphesiz ne yerde ne de gökte Allah'a gizli kalan hiçbir şey bulunmaz. Kalpler ve gönüllerde bulunan duygu ve düşünceler de buna dahildir. Dolayısıyla Allah Tealâ hakiki iman ile yalancı imanı, korkuları, istekleri ve İslâm'a girmeye götüren sebepleri çok iyi bilmektedir.

Velhamdulillahi rabbil alemin

Nano Teknoloji

Burak Eryılmaz

Bu yazımızda nanoteknolojiden bahsedeceğiz. Öncelikle nedir bu nanoteknoloji? Nano, Yunancada cüce anlamına gelen sözcükten (nannos) türemiş olup kelime olarak fiziksel bir büyüklüğün milyarda biri anlamına gelen bir ön ektir. 1 nanometre (nm), metrenin milyarda birine eşittir. Bir nanometre, metrenin milyarda biri kadar bir uzunluktur (1 nm = 10^{-9} metre) ve bu ölçek, maddeyi en temel bileşenlerine kadar incelememize olanak tanır.

Nanoteknoloji, maddeleri atomik ve moleküler seviyede kontrol etme bilimidir. Yani maddelerin en küçük hallerine ulaşmaya çalışan bir bilim dalı. Bu teknoloji, sağlık hizmetlerinden enerji üretimine, bilgi işleminden çevre teknolojilerine kadar birçok alanda büyük ilerlemelere kapı açmıştır.

Nanoteknoloji, maddenin atomik veya moleküler düzeyde kontrol edilmesi anlamına gelir ve bu düzeyde malzemeler, genellikle makroskopik (makroskopik ölçüm bizim algıladığımız dünyaya ilişkin ölçümleri ifade eder yani mikroskopik ölçümün zıttı) dünyada sergilemedikleri özellikler kazanır. Örneğin, bir malzemenin elektriksel iletkenliği, nanometre ölçeğinde önemli ölçüde değişebilir.

Bu alanda yapılan ilk önemli çalışmalar, 1959'da ünlü fizikçi Richard Feynman'ın "There's Plenty of Room at the Bottom (Aşağıda Daha Çok Yer Var)" adlı konuşmasıyla başladı. Feynman, maddenin küçük ölçekte kontrol edilmesi fikrinin gelecekte büyük yeniliklere yol açacağını öngörmüştü. O zamandan beri, teknolojik ilerlemeler, nano ölçekte maddeyi kontrol etme yeteneğimizi büyük ölçüde artırmıştır.

Nanoteknoloji, birçok bilimsel disiplini içine alan çok geniş bir alandır. Elektronikten biyomedikale, enerjiden çevre bilimlerine kadar geniş bir yelpazede uygulamaları vardır. Bu uygulamalardan bazıları şunlardır:

Sağlık ve Tıp

Nanoteknolojinin tıbbi alandaki en büyük katkılarından biri, hedefe yönelik tedavi yöntemleridir. Geleneksel tedaviler genellikle vücuttaki sağlıklı hücreleri de etkileyebilir, ancak nanoteknoloji sayesinde ilaçlar, doğrudan hastalıklı hücrelere yönlendirilerek tedavinin etkinliği artırılır ve yan etkiler en aza indirilir.

Nanoparçacıklar, kanser ve diğer hastalıkların tedavisinde kullanılırken aynı zamanda hastalıkları erken evrede tespit etmek için yeni tanı yöntemleri geliştirilmektedir. Örneğin, biyolojik işaretleyicileri tespit eden nanoyapılar, kanser hücrelerini erken safhada fark edebilir. Bu teknoloji, kanser tedavisinde devrim yaratabilecek potansiyele sahiptir.

Elektronik

Elektronikteki sürekli küçülme eğilimi, nanoteknolojiyle birlikte yeni bir boyut kazanmıştır. Transistörlerin boyutları nanometre seviyesine indirildikçe, bilgisayarların işlem gücü artmakta ve enerji verimliliği sağlanmaktadır. Nanoteller, kuantum noktaları (ingilizce adıyla quantum dots, QD) ve grafen gibi nanomalzemeler, geleceğin elektronik cihazlarının temel bileşenleri arasında yer alacaktır.

Özellikle, grafen (Grafen, karbon atomunun bal peteği örgülü yapılarından bir tanesine verilen isimdir) gibi tek atom kalınlığında malzemeler, elektriği bakırdan çok daha iyi iletir ve daha esnek, daha hızlı ve daha güçlü elektronik cihazlar geliştirilmesine olanak tanır. Bu nedenle, gelecekte nanoteknolojiye dayalı süper hızlı bilgisayarlar ve enerji tasarruflu cihazlar görmemiz olasıdır.

Enerji Üretimi ve Depolama

Nanoteknoloji, enerji üretimi ve depolama sistemlerinde de büyük yeniliklere yol açmıştır. . Özellikle güneş panelleri, nano ölçekte optimize edilerek daha verimli hale getirilebilir. Nanoteknolojik malzemeler, güneş enerjisinin daha fazla kısmını elektriğe dönüştürme kapasitesine sahiptir ve bu sayede daha ucuz ve etkili güneş panelleri üretilebilir.

Aynı şekilde, enerji depolama alanında da nanoteknoloji büyük ilerlemelere olanak tanımaktadır. Özellikle lityum-iyon pillerin verimliliği, nanoparçacıklar kullanılarak artırılmaktadır. Nanoparçacıklarla güçlendirilen bataryalar, daha uzun ömürlü ve hızlı şarj olabilen pillerin üretilmesine yardımcı olur.

Çevre Bilimleri ve Sürdürülebilirlik

Nanoteknoloji, çevreyi koruma ve iyileştirme alanında da umut vaat etmektedir. Örneğin, nanofiltreler, su arıtma süreçlerinde kullanılmakta ve kirlenici maddeleri sudan daha etkili bir şekilde ayırmaktadır. Bu, dünya genelinde temiz su erişimini artırmada büyük bir potansiyele sahiptir.

Ayrıca, kirleticileri yok eden veya kimyasal süreçleri hızlandıran nanoparçacıklar, çevre kirliliğini azaltma konusunda önemli çözümler sunar.

Gelelim her teknolojiye olduğu gibi bu teknolojiye de karşımıza çıkan sorunlara. Her ne kadar nanoteknoloji büyük umutlar vaat ediyor olsa bile, bu teknolojinin bazı riskler ve etik sorunlarla karşı karşıya olduğunu unutmamak gerekir. Nanoparçacıkların çevreye ve insan sağlığına olası zararları hala tam olarak anlaşılamamıştır. Nanomalzemelerin doğaya karışması ve biyolojik sistemler üzerindeki etkileri, uzun vadede beklenmedik sonuçlar doğurabilir.

Ayrıca, nanoteknoloji kendisi ile birlikte bazı etik meselelerin tartışmasını da ortaya çıkarmıştır. Bu teknoloji, silah geliştirme, gözetim teknolojileri ve biyoteknoloji gibi alanlarda kötüye kullanılma potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, nanoteknolojinin etik kurallar çerçevesinde kullanılması ve bu teknolojinin kontrolsüz bir şekilde yayılmasının önlenmesi gerektiğini savunanların sayısı artmaktadır.

Nanoteknoloji, gelecekte daha da önemli hale gelecek bir bilim dalıdır. Araştırma ve geliştirme faaliyetleri, bu teknolojinin daha etkili, güvenli ve yaygın bir şekilde kullanılmasını sağlayacaktır. Gelişmiş nanomalzemeler, daha verimli enerji kaynakları, daha hassas tıbbi cihazlar ve çevresel iyileştirme yöntemleri ile toplumun her alanında köklü değişikliklere yol açabilir.

Sonuç olarak, nanoteknoloji, maddeyi en küçük ölçekte kontrol etme yeteneği ile bilimin sınırlarını zorlayan bir devrim niteliğindedir. Sağlık, enerji, elektronik ve çevre gibi birçok alanda devrim niteliğinde ilerlemeler sağlayan bu teknoloji, önümüzdeki on yıllar boyunca toplum üzerinde derin bir etkiye sahip olmaya devam edecektir. Bununla birlikte, bu güçlü teknolojinin sorumlu bir şekilde yönetilip, güvenli bir şekilde uygulanacağı cevabı bilinmeyen sorular içerisinde.

